

COVID-19

COVID-19 представља заразnu респираторну болест коју узрокује вирус SARS-CoV-2. Назив **COVID-19** представља скраћеницу од енглеског *Coronavirus disease*, у којој CO значи corona, V вирус, D disease (болест), а број 19 означава годину појаве болести.

Вирус SARS-CoV-2 (eng. *Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2*) припада породици корона вируса (*Coronaviridae*). Корона вируси циркулишу међу животињама, а неки од ових вируса циркулишу и међу људима.

Инфекција SARS-CoV-2 вирусом се преноси са човјека на човјека блиским контактом са зараженом особом - капљичним путем. Капљице инфективне пљувачке које се шире говором имају домет и до 2м, а приликом кашљања, кијања или говора и више. Особе које су инфициране вирусом су најзаразније непосредно прије појаве симптома болести и када се разболе, тј. у почетној фази болести. Особе које развију тешке форме болести могу дужи временски период бити инфективне (заразне).

Инкубација (период од заражавања до појаве првих симптома) износи просјечно четири до шест дана, али може бити од 2 до 14 дана.

Дијагноза COVID-19 се поставља на основу епидемиолошких података добијених епидемиолошком анкетом, клиничке слике и потврдног теста на SARS-CoV-2. **PCR тестови** представљају најпоузданији начин да се одреди да ли је особа инфицирана корона вирусом (COVID-19). Тест укључује узимање бриса из грла и носа, а узорак је најбоље узети током првих дана након појаве симптома. Пуно име овог теста је RT-PCR (eng. *Reverse transcription-Polymerase chain reaction*).

НАЗИВ ПРОЈЕКТА	ERI-Health - Public Health Preparedness for Cross-border Epidemics and Emergencies
ВОДЕЋИ ПАРТНЕР	ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске
ПАРТНЕР ИЗ ХР	Завод за јавно здравство Сисачко-мославачке
ПАРТНЕР ИЗ МЕ	Институт за јавно здравље Црне Горе
ПРИОРИТЕТНА ОСА	1 - Јачање квалитете услуга у сектору јавног здравства и социјалне заштите
УКУПАН БУЏЕТ ПРОЈЕКТА / ЕУ КОФИНАНСИРАЊЕ	999.329,54 EUR / 849.430,09 EUR
ТРАЈАЊЕ ПРОЈЕКТА	15/01/2021 - 14/01/2023

Особе обољеле од COVID-19 могу имати **лаку, средње тешку или тешку клиничку форму болести.**

Код **лакших** случајева присутни симптоми су благи, а могући симптоми су блажа фебрилност (повишена тјелесна температура), главобоља, запушеност носа, малаксалост, измијењено чула мириса и/или укуса, неријетко болови у мишићима.

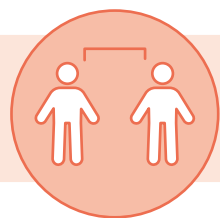
Код **средње тешких** случајева болести пацијенти показују повишену фебрилност, осјећају слабост, имају краткоћу даха, често праћену кашљем, а снимак плућа указује на почетне знакове пнеумоније (упале плућа). Код старијих и имунокомпромитованих пацијената могу се јавити атипични симптоми.

Одређени постотак обољелих пацијената ће развити **веома тешак** облик пнеумоније којег карактерише јако отежано дисање са промјенама које захватају више од половине плућа. Најтежи случајева захтјевају лијечење у јединицама интензивне његе.

Како би се спријечило и успорило ширење COVID-19 потребно је придржавати се следећих **превентивних мјера**:

Одржавати физичку дистанцу (сигурна удаљеност од других, најмање 1 метар) и ако немамо никаквих симптома болести;

Често прати руке. Користити сапун и воду или средство за дезинфекцију руку на бази алкохола;

Вакцинисати се против COVID-19!

Смјернице за превенцију COVID-19 у здравственим установама

Здравствене установе су обавезне да организују здравствену заштиту, тј. пружање здравствених услуга спроводећи све **мјере за контролу инфекције вирусом SARS-CoV-2**, пратећи упутства садржана у смјерницама SZO за превенцију COVID-19.

Стратегија превенције и контроле инфекције у здравственој заштити у случају сумње на инфекцију вирусом SARS-CoV-2 подразумева:

- осигуравање тријаже - рано откривање и контрола извора инфекције (изолација пацијената са сумњом на инфекцију вирусом SARS-CoV-2);
- примјена стандардних мјера предострожности за све пацијенте и здравствене раднике (кориштење личне заштитне опреме, мјере респираторне хигијене и хигијене руку, чишћење и дезинфекција простора и површина);
- провођење додатних мјера предострожности за капљични и контактни пут преноса, као и пренос ваздухом, у случају сумње на инфекцију вирусом SARS-CoV-2;
- провођење административних мјера контроле инфекције (едукације, процедуре и упутства за контролу инфекције, појачан напор над акутним респираторним инфекцијама...);
- употреба техничких мјера за сузбијање инфекције - архитектонске мјере (мјере које се односе на основну инфраструктуру здравствених установа - просторно раздвајање, адекватна вентилација,...)